

ALBINA

REVISTĂ SĂPTĂMINALĂ A AȘEZĂMINTELOR CULTURALE

Cuvîntarea tovarășului Nicolae Ceaușescu rostită la posturile de radio și televiziune cu prilejul Anului Nou

Dragi tovarăși și prieteni,
cetățeni ai Republicii Socialiste România

Vom încheia, peste câteva minute, încă un an de muncă, de rodnice eforturi creatoare, de succese și victorii pe drumul socialismului. Acum, înainte ca orologiul să sune sfârșitul anului, privirile ni se îndreaptă spre 1969 cu încredere și optimism, cu hotărîrea de a face să înflorească și mai puternic scumpa noastră patrie.

În cursul anului 1968 s-a amplificat și s-a perfecționat activitatea în sfera producției de bunuri materiale, au continuat, dinamic, industrializarea socialistă a țării, modernizarea agriculturii, dezvoltarea științei, artei și culturii, a sporit bogăția națională a poporului român. Ca rezultat al creșterii venitului național, s-a îmbunătățit nivelul de trai material și spiritual al populației de la orașe și sate; statul socialist a investit noi și importante fonduri pentru ridicarea economico-socială a județelor, orașelor și comunelor, pentru construcția de locuințe, pentru nevoile social-culturale ale oamenilor muncii.

În anul 1968, din inițiativa Comitetului Central al partidului, în țara noastră s-a desfășurat o intensă activitate social-politică pentru perfecționarea relațiilor socialiste de producție, a întregii organizări a societății, pentru adâncirea democrației, întărirea legalității, promovarea fermă a principiilor de echitate și justiție socială.

În procesul desăvîririi socialismului s-a cimentat și mai puternic alianța dintre clasa muncitoare și țărănime, unitatea de nezdrunținat dintre muncitori, țărani și intelectuali, prietenia frățească dintre poporul român și naționalitățile conlocuitoare, s-a întărit coeziunea națiunii noastre socialiste care pășește neabătut — sub conducerea Partidului Comunist Român — pe drumul larg al progresului și civilizației.

Dragi tovarăși,

În fața tuturor stă sarcina îndeplinirii exemplare a planului celui de-al 4-lea an al cincinalului. Insufleteți de un fierbinte patriotism, de hotărîrea fermă de a da viață politicii partidului, de a spori și mai mult puterea economică a patriei, organizațiile județene de partid, instituturile de cercetare și proiectare, colectivele de oameni ai muncii s-au angajat, în cadrul unei ample întreceri pe țară, să depășească prevederile planului, să realizeze înainte de termen obiectivele programului de investiții, să sporească eficiența activității economice și contribuția cercetării științifice la dezvoltarea patriei.

Îngăduiți-mi, dragi tovarăși și prieteni, în pragul Anului Nou, să vă felicităm pe toată inima și să vă urez tuturor — țărani, intelectuali, oameni ai muncii — deosebite de naționalitate, bătrâni, tineri și vîrstnici, fii ai marii familii a României — succese strălucite în activitatea războiastă consacrată înfloririi valorilor noastre socialiste.

Întărind continuu orînduirea nouă, punîndu-i tot mai deplin în valoare superioritatea, uriașele ei resurse de progres, ne îndeplinim nu numai o sacră îndatorire națională, ci și o înaltă obligație internațională, contribuind la întărirea sistemului mondial al socialismului, la creșterea influenței ideologiei marxist-leniniste în lume, la sporirea forței marelui front antiimperialist.

Anul care a trecut a intrat în istoria zbuciumată a umanității, atît prin noi succese ale forțelor păcii, cît și prin evenimente care au întunecat orizontul vieții internaționale. În acest an a continuat războiul din Vietnam, au rămas deschise focare de încordare care periclitează pacea, toate acestea sporind sentimentul de teamă și neîncredere în rîndul popoarelor. Am salutat încetarea bombardamentelor Statelor Unite ale Americii în Republica Democrată Vietnam, dar trebuie mers mai departe pentru a se pune definitiv capăt războiului împotriva poporului vietnamez; trebuie depuse noi eforturi pentru lichidarea conflictului din Orientul Mijlociu. În anul ce vine, interesele majore ale popoarelor impun noi și energice eforturi pentru soluționarea conflictelor, pentru evitarea reeditării războiului rece, pentru destindere, pentru întărirea securității pe continentul european și în întreaga lume, pentru a face să triumfe în viața internațională respectul dreptului fiecărui popor de a-și hotărî singur soarta, respectul principiilor independenței și suveranității naționale, ale egalității în drepturi între toate statele.

Militînd activ în rîndul forțelor înaintate ale contemporaneității — România își va consacra și în viitor eforturile întăririi unității socialiste, a mișcării comuniste și muncitorești, creării unei lumi mai bune, mai drepte, instaurării unui climat de încredere și înțelegere între popoare, dezvoltării colaborării între națiuni pe terenul construcției pașnice, excluderii definitive a războiului din viața planetei noastre.

Ne exprimăm convingerea că forțele progresului vor reuși să zădărnicească planurile agresive ale reacțiunii, ale imperialismului, își vor afirma superioritatea, vor impune voința de pace a întregii omeniri.

Fie ca Anul Nou să aducă poporului român satisfacții tot mai mari în împlinirea aspirațiilor sale de fericire și prosperitate, să marcheze victorii noi în lupta popoarelor pentru pace și progres.

Înainte de a răsuna prima bătaie de ceas a Anului Nou, vă adresez, tuturor, dragi compatrioți, tradiționala urare strămoșească: „La mulți ani”. Doresc fiecăruia ani mulți și fericiți, împlinirea dorințelor și aspirațiilor de mai bine!

Să ridicăm paharul pentru clasa muncitoare, țărănimea cooperatistă, intelectualitatea patriei noastre, pentru întregul popor — eroină constructor al societății socialiste; pentru Partidul Comunist Român, conducătorul încercat al națiunii noastre; pentru propășirea materială și spirituală a României; pentru socialism, pentru pace și colaborare între popoare!

iarna

Își aminti pămîntul peste noapte
De florile-i pierdute-n primăvară
Și-nveșmîntat în straie ca de lapte
Se arată, să-l vadă-ntreaga țară.

Copiii au strigat: Florile dalbe!
Bătrînii au suris privind cărunți,
Iar casele și-au pus din țurțuri salbe
Și cușme 'nalte ca vecinii munti.

Și-a tras deasupra geam de sticlă riul
Să nu le fie frig de tot la pești
Și, numai boabe, sub țărînă, griul
Și rădăcini mai vechi stau la povești.

Ca ursul viața doarme prin birloage,
Porumbul ride vesel din coșare,
A fierț și vinul nou cuprins în doage,
Și scapără cu stele prin pahare.

Întoarse veacul foaia șaize'siopt
Țăranii chibzuiesc recolta nouă,
Combinatele visează lanul copt,
Deschise ochii anul șaize'sinouă.

MIHAI BENIUC

Bilanț și perspective

ACTIVITATEA
CULTURAL-
EDUCATIVĂ
DE MASĂ
LA SATE

Anul care a trecut reprezintă pentru viața cultural-artistică a satelor patriei un an în care preocuparea așezămintelor de cultură pentru satisfacerea la un nivel superior a cerințelor spirituale în plină evoluție ale țărânimii s-a împletit cu eforturile permanente de continuă perfecționare a muncii în acest domeniu al vieții sociale, de adaptare a activității instituțiilor cultural-educative la condițiile create de noua împărțire administrativ-teritorială a țării și sistematizare a localităților sătești Lărgindu-și în mod substanțial sfera de preocupări și concentrând în cadrul său toate mijloacele de influență educativă, toți factorii ce concurează la procesul de educare a țărânimii, căminul cultural — centru al vieții spirituale locale, este un mijloc important de difuzare în mase a valorilor culturii și artei, de afirmare a creației artistice locale. Cele peste 2700 de cămine culturale, care funcționează în reședințele de comune, cu filiale în numeroase sate ce dispun de bază materială proprie, concentrând în cadrul lor activitatea bibliotecilor, a cinema-

tografelor, a muzeelor sătești, a stațiilor de radioficare se înscriu în ansamblul eforturilor pe care le face partidul și statul pentru continuă înflorire a satului nostru socialist.

În condițiile create prin noua împărțire administrativ-teritorială a țării, comitetele de cultură și artă și casele județene ale creației populare, sub conducerea organelor locale de partid și de stat, prin acțiunile și manifestările culturale de amploare organizate în acest an — uneori cu conlucrarea mai multor județe — au determinat o adevărată emulație spirituală antrenând un mare număr de formații artistice de amatori de la căminele culturale. Tîrgul cireșelor (județele Mureș și Bistrița-Năsăud), Drăgaica (județul Buzău), Nedeia de la Silvaș (județul Hunedoara), Sărbătoarea Ceahlăului (județul Neamț), Festivalurile folclorice (Buzău și Bistrița, Sibiu, Bihor), Sărbătoarea Narciselor (Brașov), Sărbătoarea Liliacului (Mehedinți), Festivalul fanfarelor și trișcașilor (Bistrița) sînt doar cîteva din acțiunile culturale-artistice, unele tradiționale, altele inedite care prin amploarea și caracterul lor au înnobilit peisajul vieții cultural-artistice din satele patriei noastre. În acest peisaj, un loc deosebit l-au ocupat și spectacolele artistice prilejuite de cel de-al V-lea Festival de teatru de amatori „I. L. Caragiale”, desfășurat pe parcursul întregului an, la care au participat peste 4000 de formații de teatru de la orașe și sate. Nu putem vorbi despre unele din realizările acestuia în domeniul activității cultural-educative, fără să amintim de succesele deosebite obținute de ansamblurile folclorice de amatori la diversele manifestări internaționale. Cele 12 ansambluri care ne-au reprezentat țara în cadrul unor festivaluri și concursuri peste hotare s-au bucurat de o deosebită apreciere atît din partea publicului larg cît și a

specialiștilor. Cucerirea unor trofee ca, de pildă, „Colanul de aur” la Festivalul internațional de la Dijon-Franța sau „Toporașul de aur” la Festivalul internațional din Zakopane-Polonia, au încununat aceste succese.

Preluând experiența bună a anilor trecuți, în noile condiții administrativ-teritoriale, a continuat acțiunea de amplificare a activității cultural-educative din mediul rural prin prezența sistematică la sate a forțelor cultural-artistice din orașe, a celor mai valoroase cadre de intelectuali antrenați în acțiuni de prestigiu pe linia difuzării valorilor științei, artei și culturii. Ceea ce caracterizează în prezent viața culturală a satului nostru este împletirea continuă a activității cultural-educative organizate de așezămintele de cultură, cu pătrunderea pe scară largă a mijloacelor moderne de difuzare a bunurilor culturale. Acest fapt conferă actului de cultură în mediul rural noi valențe și dimensiuni. Este semnificativ, de pildă, că numărul abonaților la radio și radioficare din rîndurile țărânilor a sporit de la 757 000 în anul 1962 la 1 367 000 în anul 1968, iar numărul televizoarelor a crescut de la 5 652 în anul 1962 la peste 176 000 în anul 1968.

Prezentînd cît de sumar unele aspecte ale activității culturale de masă pe anul 1968 nu putem să nu reliefăm sprijinul deosebit acordat de partid și de stat acestei activități prin îmbunătățirea substanțială a sistemului de recrutare și remunerare a conducătorilor de cămine culturale și case de cultură, creîndu-se astfel condiții de stimulare, de ridicare pe o treaptă superioară a muncii așezămintelor de cultură.

Aceste cîteva realizări constituie doar o parte a unui program amplu privind dezvoltarea în perspectivă a vieții cultural-artistice din satele patriei noastre. Îmbogățirea și diversificarea con-

tinuă a conținutului muncii așezămintelor de cultură pe măsura cerințelor de formare și dezvoltare multilaterală a personalității umane, prezența mai activă în procesul de integrare socială și profesională a țărânimii, introducerea unui spirit de exigență sporită în toate compartimentele difuzării științei, culturii și artei în mase, imbinarea judicioasă în procesul cultural-educativ a acțiunii de răspîndire a valorilor cultural-științifice cu stimularea creației artistice locale, modernizarea întregii activități a așezămintelor de cultură, cointeresarea și determinarea țărânimii în a considera căminul cultural ca instrumentul ei propriu de formare și afirmare pe planul vieții spirituale sînt cîteva din obiectivele importante de viitor ale muncii în acest domeniu. În anul acesta, activitatea așezămintelor de cultură va fi marcată de un eveniment deosebit în viața poporului nostru: a XXV-a aniversare a eliberării patriei. În cinstea acestui mare eveniment, instituțiile cultural-educative de la orașe și sate sînt antrenate, încă de pe acum, în organizarea și desfășurarea unor importante acțiuni cultural-artistice cu caracter republican care vor îmbogăți peisajul cultural al țării noastre: al IX-lea Concurs al formațiilor artistice muzicale și coregrafice, a V-a Expoziție biennială de artă plastică și artă populară, Expoziția artiștilor foto-amatori, Concursul cenacurilor și cercurilor literare, Festivalul cinecluburilor precum și primul Festival și Concurs internațional de folclor — România 1969.

Sînt sarcini care obligă pe toți cei ce muncesc în acest sector dar care constituie, în același timp, izvorul unor mari satisfacții pentru întreg activul cultural.

FLORIAN BANC
director adjunct al Direcției
așezămintelor culturale

Cea mai tinără laureată a festivalului: Casandra Pandichi, căminul cultural Pădureni, județul Vaslui

Omagiu artei teatrale de amatori

În urmă cu un deceniu, s-a organizat întîiul Festival de teatru al amatorilor de la orașe și sate, care avea să poarte, de-a lungul anilor, pe frontispiciul său, numele marelui și nemuritorului dramaturg român Ion Luca Caragiale. Inițiat cu scopul de a contribui la dezvoltarea mișcării teatrale de amatori, Festivalul, prin cele cinci ediții desfășurate pînă în prezent, a intrat în tradiția vieții spirituale a orașelor și satelor noastre. Înmănunchind talentul, dăruirea, năzuința spre frumos a mii și mii de artiști amatori, Festivalul „I. L. Caragiale” a răspîndit, de la o finală la alta, în rîndul unui public din ce în ce mai numeros, valorile nepieritoare ale teatrului românesc și universal, s-a transformat într-o amplă desfășurare și confruntare artistică. Prin fiecare spectacol prezentat, fie pe scena căminului, a clubului, fie în fazele superioare, formațiile teatrale au chemat spectatorii spre cultură, spre frumos, au difuzat, fără întrerupere, în rîndurile lor, cultura teatrală. Omul s-a îngemănat cu arta și-n lumina rampei, pe scenele din toate unghiurile țării, au fost create reale valori artistice.

Asigurîndu-li-se, an de an, condiții din ce în ce mai prielnice, înconjurăți de grija permanentă a partidului și statului nostru, artiștii amatori, muncitori,

săteni, intelectuali, au imprimat mișcării teatrale un ritm ascendent de creștere atît în ceea ce privește repertoriul, cît și regia, scenografia, ținuta artistică a fiecărui spectacol. Toate aceste rezultate dobîndite prin trudă și pasiune de-a lungul anilor s-au oglindit în recenta Filială a celei de a V-a ediție a Festivalului „Ion Luca Caragiale” care a oferit o imagine edificatoare a nivelului la care a ajuns mișcarea teatrală de amatori. La prima fază au participat peste 4000 de formații de teatru și montaje literare ale sindicatelor și așezămintelor de cultură, formații care s-au prezentat cu un repertoriu variat, ales în funcție de specificul localităților respective și de forțele interpretative existente. În această fază de masă s-a realizat un lucru deosebit de important și anume creșterea gradului de cultură, a ținutei artistice și intelectuale a repertoriului, a gustului atît al artistului amator cît și al spectatorului prin lecturi din dramaturgia națională și universală și prin spectacolele li organizate cu un public numeros. Exigența și-a spus cuvîntul începînd cu prima ridicare de cortină și s-a făcut simțită pe tot parcursul Festivalului. Dovadă este și faptul că în Finală au ajuns 51 formații teatrale, 8 teatre populare și 15 colective de montaje literare care au prezentat 74 de spectacole la

un înalt nivel artistic pe care nu l-au atins finalele anterioare. Este un merit al tuturor artiștilor amatori, al tuturor instructorilor și regizorilor, al tuturor celor ce au vegheat și contribuit la ridicare pe noi trepte a mișcării teatrale de amatori, a abordării unui repertoriu variat și dificil. Din cele 50 de piese din dramaturgia națională și universală, 32 au fost în trei acte, ceea ce demonstrează o dată în plus creșterea maturității artistice, a valorii interpretative a formațiilor antrenate în Festival.

S-a lăsat cortina peste ultima replică a Finalei, s-a încheiat emoționanta întrecere a celei de a V-a ediții a Festivalului. Fără să se fi exprimat în cuvinte căutate, ci simplu, sincer, cu modestia caracteristică artistului amator, cu dăruirea binecunoscută s-au conturat gînduri, planuri de viitor privind dezvoltarea în continuare a mișcării teatrale, a valorilor pe care cu toții le-am apreciat și aplaudat. Din aceste planuri am reținut permanentizarea activității, inițierea unor turnee și chiar a unui Festival al formațiilor laureate la recenta finală. Tuturor artiștilor amatori, tuturor celor ce-au îndrăgit arta teatrală, le dorim, acum la început de An Nou, împliniri și mai frumoase, succese în munca de pe scenă și în viața de fiecare zi.

OVIDIU MARALOIU

Carnet
cultural

În județul Timiș s-a desfășurat, de curînd, o întrecere între formațiile corale Olimpiada corurilor, cum a fost denumită această confruntare, a adus pe scenele din Chizătău, Timișoara și Ghilard,

centre ale concursului, zeci de coruri. Alături de formații vechi, cu bogate tradiții, cum ar fi cele din Lugoj și Chizătău, s-au prezentat, la această confruntare și multe formații tinere.

Organizarea Olimpiadei corurilor se înscrie ca o realizare de seamă a Comitetului pentru cultură și artă al județului Timiș și a Casei de creație populară județeană pe linia preocupărilor pentru dezvoltarea mișcării corale pe aceste meleaguri cu vechi și valoroase tradiții muzicale. Din păcate, la această întrecere, n-au răspuns la apel coruri cunoscute care altădată s-au afirmat în mișcarea artistică de amatori ca, bunăoară,

cele din Peciu-Nou, Șag, Parța ș. a.

*

Zilele folclorului bihorean este titlul unei acțiuni de mare amploare sub care s-au desfășurat, în satele din județul Bihor, numeroase manifestări dedicate descoperirii, păstrării și popularizării folclorului din această zonă. După zeci de manifestări reușite și apreciate, organizate în diferite localități, Zilele folclorului bihorean s-au încheiat cu o consfățuire la care au participat folcloriști din București, Cluj și județul Bihor, în cadrul căreia au fost prezentate interesante referate

și s-au dezbătut probleme legate de valorificarea și păstrarea folclorului.

*

De curînd, s-a sărbătorit o sută de ani de la înființarea corului bărbătesc din Miercurea Nirajului, județul Mureș. Cu acest prilej, în localitate, a avut loc festivitatea înmînării Ordinului Meritul Cultural clasa a II-a formației corale, iar unor membri Meritul Cultural clasa a IV-a și a V-a pentru rodnică activitate depusă de-a lungul anilor.

Cu o zi înainte, tot la Miercurea Nirajului, a fost sărbătorită și echipa de teatru cu prilejul împlinirii a 75 de ani de activitate.

IMAGINEA SATULUI DE AZI

Proiectul de lege privind impunerea veniturilor agricole a fost votat. Prin aceasta proiectul a căpătat putere de lege, o lege care ține seama — și e bine să fie așa — de interesele generale ale statului și cele ale țărănimii, ale cooperativelor și ne-cooperativelor. Acesta este țelul măsurilor luate, acesta este și înțelesul consultărilor cu oamenii, al dezbaterilor ce au avut loc în adunările obștești.

Că noua așezare a impozitului după puterea de câștig a unităților agricole și a fiecărui producător agricol în parte este pe deplin justificată o dovedește interesul cu care a fost studiat proiectul, numeroasele propuneri făcute în acest răstimp. Dar mai presus de toate o dovedește înțelepciunea și răspunderea cu care s-au pus față în față eforturile făcute de statul nostru în vederea progresului agriculturii, ridicării nivelului de trai al țărănimii cu realitățile privind contribuția țărănimii la asigurarea mijloacelor financiare ale statului pentru dezvoltarea societății noastre. Ce ne arată aceste realități? Să începem cu agricultura și, cînd vorbim de agricultură, ne gândim cu minte la cele peste 92 000 de tractoare moderne, dintre care aproape 64 000 deservesc sectorul agricol cooperatist. Să ne amintim că înainte de război agricultura dispunea doar de vreo 4 mii de tractoare. Milioane de hectare au fost trezite la viață, deci, cu sprijinul mecanizării și chimizării. Sute de mii de hectare au fost amenajate în vederea irigațiilor, de asemenea, cu sprijinul substanțial al statului. În ultimii cinci ani, cooperativele agricole au primit împrumuturi pe termen lung pentru investiții care însumează 5,2 miliarde lei.

Dar satul, aflat în anii noștri pe drumul dezvoltării și înfloririi sale, are nevoie și de alte cheltuieli din bugetul statului, pentru drumuri comunale și lucrări edilitar-gospodărești, pentru învățămînt, pentru cărțile distribuite gratuit elevilor, pentru sănătate, pentru cultură și sport.

...Pe ogoarele noastre lucrează în prezent 30 de tractoare, 16 combine și alte mașini agricole — sublinia deputatul Ion Drăghici, președintele C.A.P. din Putineiu-Ilfov. Cantitatea de îngrășăminte chimice livrată de stat a crescut de la 114 tone substanță activă în 1963, la 350 tone în anul 1968. La aceasta se adaugă cheltuielile făcute de stat pentru extinderea irigațiilor; numai proiectul acestor amenajări a costat peste 1 600 000 lei, iar pentru combaterea dăunătorilor statul cheltuiește în acest an 160 000 lei!...

Sînt numai două exemple, unul din nordul țării, altul din Cîmpia Dunării, care oglindesc imaginea satului de azi, dovezi de necontestat a creșterii nivelului de trai al țărănimii. Firește, astfel de exemple pot fi date cu sutele și de pe întreg cuprinsul țării, fie din zonele de șes, fie din cele deluroase. Este cît se poate de grăitor faptul că țărănimia a realizat venituri suplimentare care, la nivelul anului 1968, reprezintă 2,2 miliarde de lei.

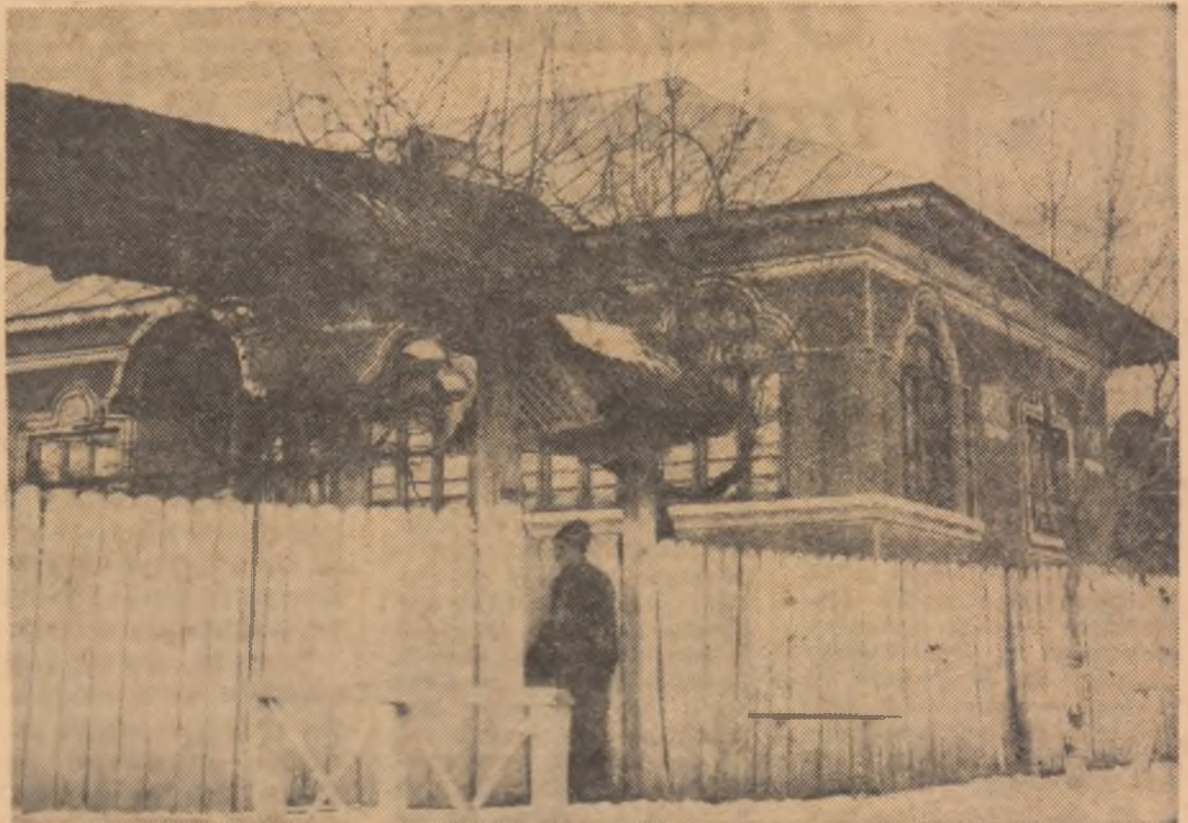
Iată deci temeiuri pentru legea privind... societăți.

...Pe ogoarele noastre lucrează în prezent 30 de tractoare, 16 combine și alte mașini agricole — sublinia deputatul Ion Drăghici, președintele C.A.P. din Putineiu-Ilfov. Cantitatea de îngrășăminte chimice livrată de stat a crescut de la 114 tone substanță activă în 1963, la 350 tone în anul 1968. La aceasta se adaugă cheltuielile făcute de stat pentru extinderea irigațiilor; numai proiectul acestor amenajări a costat peste 1 600 000 lei, iar pentru combaterea dăunătorilor statul cheltuiește în acest an 160 000 lei!...

Sînt numai două exemple, unul din nordul țării, altul din Cîmpia Dunării, care oglindesc imaginea satului de azi, dovezi de necontestat a creșterii nivelului de trai al țărănimii. Firește, astfel de exemple pot fi date cu sutele și de pe întreg cuprinsul țării, fie din zonele de șes, fie din cele deluroase. Este cît se poate de grăitor faptul că țărănimia a realizat venituri suplimentare care, la nivelul anului 1968, reprezintă 2,2 miliarde de lei.

Iată deci temeiuri pentru legea privind... societăți.

CI. MUNTEANU

Casă nouă din Stejari-Gorj.

LIVEZILE CU FRUCTE DE AUR

Am călătorit, în toamna abia trecută, prin partea de nord-vest a țării. Am trecut prin sate pline de bogăție. Mi-au atras mai ales atenția livezile cu pometuri, așezate de-a lungul șoselelor, pe coastele terasate și pe vîrfuri de dealuri. Priveam pomii încărcăți cu fructe roșii și aurii. Văzduhul era plin de mireasma merelor coapte. Culorile toamnei încintau ochiul. Mă aflam în centrul regiunii din Năsăud și țineam neapărat să ne oprim undeva, să cercetăm lucrurile la fața locului. Așa se face că am poposit, o zi, la Stațiunea experimentală pomicolă Bistrița.

E încă de dimineață, înainte de șapte și oamenii din conducerea stațiunii au ieșit la lucru. E vremea culesului fructelor și a pregătirii terenului pentru recolta anului viitor. În sediu nu găsesc decît pe cercetătorul Nicolae Minoiu, care îmi dă unele amănunte în legătură cu activitatea stațiunii și cu aportul ei în dezvoltarea pomiculturii din această zonă a țării.

Datorită condițiilor favorabile, locuitorii de aci se îndeletnicesc cu pomicultura încă din cele mai vechi timpuri — poate că înșiși strămoșii daci s-au ocupat cu această nobilă meserie, transmisă din generație în generație pînă în zilele noastre. Stațiunea experimentală a fost înființată, însă, abia în 1950. La început, a avut numai două cadre tehnice și 20 ha pămînt. Azi, oamenii de știință care o slujesc au opt, dintre care doi au titlul de doctor în științe agricole: suprafața este de 136 ha și are în stațiunii măsoară 1 360 ha, dintre care 800 cu pomi și arbori fructiferi. Aria lor de activitate este și mai mare. O serie de întreprinderi agricole de stat (Bistrița, Lechința, Dumitra, Sîncrai, Sighet și altele) au și cooperative agricole de livezi (Livezeni, Jeica, Bistrița, Uniunea) folosesc metodele experimentate și obținînd roade bogate de fructe, cu aromă și colorit care le-au dus faima, rivalizînd cu cele mai bune centre pomicole din țară și din străinătate.

Desigur, munca nu este ușoară, căci avînd în vedere viața lungă a

pomilor, ameliorarea soiurilor cere o strădanie pe o perioadă mai îndelungată. — Ca să puteți înțelege se înseamnă aceasta, îmi spune tovarășul Minoiu, vă dau un exemplu. Noi am realizat 15 000 de hibrizi de meri. Dintre toți aceștia, am ales doar unul singur și-l vom da gospodăriilor pentru a-l cultiva pe scară mai largă.

Dar în afară de stabilirea celor mai bune metode de îngrijire a pomilor și de creare a unor soiuri de pomi, stațiunea are un mare rol în apărarea livezilor împotriva bolilor și dăunătorilor — nu numai în stațiune, ci în tot bazinul pomicol Bistrița-Năsăud. Din aceasta trag mari foloase și cooperativele agricole și cooperativii, toți cultivatorii de pomi.

Datorită muncii dusă de stațiune, boli și dăunători ca: rapănul, făinarea, moniliozele, pătarea și ciuruirea frunzelor, păduchele de San Jose, gărgărița florilor și multe altele nu mai fac ravagii ca odinioară. Mari cantități de fructe libere de boli și dăunători ce se livrează anual la export, provin din bazinul Bistrița.

Am gustat din merele și perele care împovărau crengile pomilor cu aurul lor. Ionatanele, cu calitățile deosebite, rivalizează cu cele mai bune soiuri din lume, distingîndu-se prin roșul intens al coajei și prin mărimea lor. Laude mai merită și perele provenite dintr-un hibrid, al cărui nume îmi scapă, dar ale cărui fructe încintă prin frumusețea și prin aroma lor.

Păcat că n-am avut prilejul să gustăm cireșele, vișniile, piersicile, precum și prunele „Bistrița”, căutate mult la export. Deocamdată ne-am mulțumit să gustăm din vinarsul dublu-rafinat care, după părerea mea, întrece palinca cea mai bună. Sperăm însă că în vara viitoare vom cunoaște nu numai fructele despre care am amintit mai sus ci și coacăzele negre care au mare preț pe piața mondială.

ȘERBAN NEDELCU

IARNA, ANOTIMP FEBRIL

Stă să ningă. În birourile cooperativei agricole „8 martie” din Chirnovi se lucrează intens. Inginerul Ștefan Tudor, Constantin Moroianu, Constantin Iliu și Marian Florescu pun la punct ultimele amănunte ale planului de producție pe 1969. Unitatea a căpătat dimensiuni noi în ultimul an, s-au extins sectorul legumicol și terenurile irigate — a fost nevoie de încă doi specialiști cu studii superioare, iar acum cifrele de plan par un desfășurător interesant, asemănător unui proiect de construcție — al viitoarelor acțiuni...

O raită pe la răsadnițe ne arată că lucrul a început din primele zile ale anului.

Aici, printre cooperatori, îmi dau seama că suflul întrecerii pornite în întreaga țară pentru un substanțial salt înainte, în obținerea unor cantități mai mari de produse în toate secoarele, însușește pe fiecare să pună umărul la treburi cu și mai multă nădejde ca pînă acum. Cifrele din planurile întocmite de către ingineri, după o măgaloasă analiză și o amplă discuție cu brigadierii,

șefii de echipă și cooperatori fruntași, pornesc să prindă viață...

Colocviul cu cei patru ingineri ai cooperativei, cu contabilul șef Gheorghe Paceagiu scoate în evidență posibilitățile mari ale unității de a trece la producția sporită

În ce privește culturile de cîmp s-a făcut dovada posibilităților existente chiar anul trecut, în 1968. Deși în condiții de secetă, de pe cele 1010 hectare cultivate cu griu, s-au obținut 2 378 kg la hectar

— În 1969 construim încă o puierniță de 5 000 de capete, ne informează inginerul zootehnist Constantin Moroianu. E vorba de o construcție ultra modernă, cu instalații de încălzire, de lămpi infraroșii, apă etc.

Se construiește în acest an și o nouă stație electrică de pompare a apei, se termină lucrările de electrificare (mai bine zis de înlocuire a vechilor instalații) la grajduri, la ateliere etc.

Stația de pompare a devenit necesară, intrucît

cooperativa va iriga în 1969 peste 840 de hectare, achiziționînd încă 4 agregate de aspersiune „Cris”—250.

Proiecte interesante — care vor solicita și un volum sporit de muncă — sînt și în sectorul zootehnic. De exemplu, față de 7 000 de găini cît constituie în prezent „matca” acestei unități, în toamnă, cooperativa va ajunge la 15 000 de capete. O creștere substanțială este prevăzută pentru anul în curs la ferma de porcine. În loc de 550 de porci grași ca în 1968, vor fi livrate statului 700 de capete — efectivul total atîngînd însă cifra de 1 000.

Sînt numai cîteva din secvențele planurilor acestor vrednici cooperatori care acum, în timp de iarnă, se pregătesc și pe linie de învățtură.

Căci acum, iarna nu mai e anotimpul odihnei în agricultură, ca înainte vreme, ci un veritabil anotimp febril.

AL. RAICU

O comedie tragică

După Electra și Zorba grecul, două dintre filmele cele mai remarcabile ale ultimilor ani, care au rulat și continuă să ruleze pe ecranele noastre, grecul Cacoyannis, de astă dată fiind colaborator al studiourilor americane de la Hollywood, a realizat Ziua în care vin peștii.

Inspirându-se din cunoscuta întâmplare petrecută cu câțiva ani în urmă în localitatea spaniolă Palomares — unde un avion american a pierdut niște bombe cu încărcătură atomică — Cacoyannis debutează, de astă dată în modalități satirice, pericolul inarmării nucleare.

El își închipuie un nou Palomares, arida și neinteresanta insulă Karos, asupra căreia caboară „din senin”, într-o dimineață de vară a anului 1972, trei

parașute sub care planează ceea ce va aduce indirect faima și va instala apoi aici spaime: trei containere cu încărcătură nucleară la care sint siliți să renunțe piloții unui avion american aflat în pericol de prăbușire.

Căutarea „obiectelor” care trebuie făcute repede, dar în cel mai deplin secret, aduce insuliței o bruscă popularitate și prilejuiește filmului o serie de încercături care ar putea fi amuzante dacă n-ar fi în esență tragice. Un mare grup de „detectivi atomici” se deplasează la Karos deghizați în pașnici turiști și atrăgând după ei o întreagă armată de turiști veritabili, dar deloc pașnici. Astfel liniștită insulița începe să trepideze, adusă la o frenezie turistică. În timp ce cei-

lalți, falșii turiști, caută cu febrilitate, piloții care au provocat toate acestea, naufragiați lângă țărni, se plimbă fără bani, fără haine, fără să cunoască limba țării, dar mai ales, conform ordinului, „fără să atragă atenția asupra lor”. Toate acestea se succed într-un ritm din ce în ce mai îndrăcit, într-un decor halucinant, cu o cosmotație excentrică, vădind o nouă fațetă a talentului marelui regizor care este Michael Cacoyannis.

Și agitația turiștilor ajunge la paroxism tocmai în ziua în care vin peștii uciși de necruțătoarele radiații și aruncați în mal ca o prevestire a unui sinistru sfârșit.

Ziua în care vin peștii constituie astfel un semn de alarmă împotriva pericolului inarmării nucleare, dat cu mijloacele filmului artistic de către un cineast angajat de partea umanității.

VLADIMIR PANĂ

TELEZIARUL

Zilele trecute am asistat la cea mai uluitoare emisiune. S-a efectuat în premieră mondială o cosmotație care ne-a dat posibilitatea să vedem — în direct — Luna.

Minutele emoționante trăite alături de temerarii cosmonauți ne-au dovedit una dintre cele mai importante calități ale televiziunii. Această cutie cu minuni a secolului XX este, în primul rând, un ziar. Însă un ziar de un gen deosebit, cu posibilități specifice în exclusivitate. Aflăm despre desfășurarea unui eveniment, chiar în momentul când acesta are loc.

Așa cum Jules Verne, fără să părească orașul natal, a descris cele mai nebănuite călătorii pentru acea vreme, nouă,

telespectatorilor, ni se oferă posibilitatea ca, stînd acasă comod, să fim în același timp prezenți martori oculari la faptul zilei.

Scriind cu camera de luat vederi, telereporterii ne-au purtat la Olimpiadele de la Grenoble și Mexic, la un concert de la San-Remo sau la un meci de fotbal ce se desfășura la Moscova.

Sîntem beneficiarii unui vast sistem de culturalizare. Imaginile vizionate nu se înscriu numai pe retină ci, caută și își găsesc locul în bagajul nostru de cunoștințe.

Telegazeta, prin multiplele ei rubrici, alcătuite fie din transmisiuni directe, fie cu intermediul peliculei, ne dă posibilitatea ca, indiferent în ce colț de țară ne aflăm, să fim zilnic la curent cu desfășurarea celor mai importante evenimente, ne obligă — și bine face — să fim în pas cu secolul nostru.

A. C.

Horia Oprescu:

„SCRIITORI ÎN LUMINA DOCUMENTELOR”

Scriitorul Horia Oprescu și-a strîns într-o carte cu titlul de mai sus o seamă de evocări literare. Începînd cu Luceafărul poeziei, genialul cititor de slovă, marele nostru Mihai Eminescu, continuînd cu Liviu Rebreanu și sfîrșind cu animatorul cultural care a fost Iosif Vulcan, autorul înfățișează, nu numai documentar, pe om și opera lui. Sînt în acest volum o serie de adevărate revelații privind viața scriitorilor noștri, care au creat în condiții vitrege.

M-a mișcat adînc descrierea, în puține cuvinte, a întîlnirii lui Caragiale cu Eminescu nevoit să doarmă într-un grajd...

Cu un condei adînc admirativ, autorul revine figura lui George Coșbuc — a acelui artist excepțional dublat de o mare, de o nesfîrșită omenie. (Cel care iscălește rîndurile de față a avut fericirea să-l cunoască și să-l evocă acum cîțiva ani, chiar în paginile „Albinei”).

Ar fi să ocupăm mult spațiu pomînd, doar, de ceilalți străluciți poeți, prozatori și critici care trăiesc cu atîta intensitate în paginile cărții: Bacovia, Panait Istrati, Gib. I. Mihăescu, Ion Minulescu, Cincinat Pavelescu, Pompiliu Constantinescu. Țin, însă, cu tot dinadinsul, să subliniez rîndurile pline de căldură cu care e înfățișat Ionel Teodoreanu, autorul neuitatului roman „La Medeleni”, — prea de vreme trecut în lumea umbrelor. Tot așa, fragmente din biografia lui Liviu Rebreanu, creatorul romanului nostru modern sint trecute prin filtrul minții autorului și ne impresionează în chip deosebit.

Horia Oprescu, precum bine observă în prefață competentul critic și înalt înzestratul poet Panaitescu-Perpessiciu, nu se mulțumește numai cu redarea documentului; el pictează, dacă ni se îngăduie expresia, la scara admirației firești, personalitatea scriitorilor evocați. E o carte folositoare, pe care o recomandăm tuturor iubitorilor de literatură.

I. PELTZ

BENONE NEAGOE

ULCIOR

MIHAI LĂU

CÎNTEC

Am un ulcior cu coapsele fierbinți
Cu-o toartă strîmbă, rîndindu-i începutul,
Cu buzele curbate de refuzul
Sărutului ce modelează lutul.
Vin cerbii mei să se ascundă-ntr-însul
Și-l doare rana focului de-afară,
Și-o lume zgomoasă îl inundă
În albul limpezimilor de ceară.
Nu știu, dar parcă simt zăpezile în mine
Topindu-se-n decorul de primăvară oarbă
Și apele crescute zăbindu-se de maluri
Sub gura de ulcior ce-o să le soarbă.
Și dacă miine buzele răsfrînte
S-or umezi-n cascada unui cîntec,
Un semn de întrebare-o să mă-nvingă
În simetrii de ploaie și descîntec.

Urc un munte de cu zorî
pe sub aripi de cocori.
Îmi zdrelesc genunchi-n iarbă
petrecînd cerul prin barbă.
Urc într-una mort de sete.
Vreau suișul să mă-mbete.
Pe măsură ce nu cad
devin apă și smarald...
Cînd o fi iniția oară
să-mi rămînă brațu-n vînt,
mă voi preschimba-n vioară
ce-o să cînte.
Și-am să cînt...

POSTA POEZIEI

AUREL BURICEA (Ulmul-Brăila). Cred că Răcoarea galbenă a toamnei arată mai mult decît celelalte măsura posibilităților de care dispuneți. Ar trebui să încercați însă la o revistă literară. Și un sfat prietenesc: controlați cu severitate fiecare vers, fiecare imagine, fiecare cuvînt, pentru ca nimic să nu fie gratuit, nimic „de umplutură”, nimic obscur sau obscurizat pentru a masca eventuale goluri în ideea artistică. Vreau să sper că această rigoare vă va fi de folos.

V. DUMA (Greaca-Săla). Ne propuneți să publicăm versurile dv. „chiar de nu sint bune, numai ca să le vadă D.N.” Zău? aveți nevoie de intermediari? Eu cred că e mai simplu să le puneți în plic și să le expediați direct persoanei în cauză.

AURELIU NOVAC (Vasiova-Caras-Severin). Vă mulțumim pentru versurile trimise. Revista nu obișnuiește însă să retipărească lucrări apărute în altă parte.

AL. BĂLĂNESCU (Copalnic Mănăștur-Maramureș). Versuri fluide, melodioase, din păcate prea sărace în imagini sugestive.

VASILE IONESCU (Tătaru-

Plotești). După cite constat, cele „cîteva poezii” ce ni le-ați trimis ultima oară sint... două, din care nici una nu întrunește destule calități spre a fi pusă sub țipar.

VASILE POP (București). Cu două mici modificări, transcriu puținele versuri ce alcătuiesc poezia Mihai Viteazul:

„gîndul lui —
un scapăr de ziua
crescînd
pe tîmpla țării
luminos
asemeni răsufării
unui copil care se naște”.

MIHAI LĂU (Botoșani). Am sugerat redacției să publice Cîntec gîndindu-mă firește și la Nordul Moldovei (vezi scrisoarea dv!) dar fără a face nici o concesie de obiectivitate. Mai trimiteți din cînd în cînd.

ANGELICA ȚENDREA (Ștefănești-Bidinți-Botoșani). În acest domeniu „poveștele” sint foarte greu de dat și poate încă mai greu de urmat. Dacă ar fi după mine, nu v-aș împiedica — Doamne fereste! — să scrieți, dar nici nu v-aș îndemna.

PAVEL ARDELEANU (Tăgădău-Arad, ILIE MIRCEA (București). Deocamdată nu.

EUGEN FRUNZĂ

Münchenul se pregătește de Olimpiadă

SPORT

Macheta satului olimpic.

Ecourile Olimpiadei de la Ciudad de Mexico nu s-au stins încă și iată că, în altă parte a globului, un oraș se și pregătește pentru viitoarea întîlnire a celor mai buni sportivi ai lumii sub semnul celor cinci cercuri olimpice. Capitala provinciei Bavaria, Münchenul cunoaște de pe acum febra marilor întreceri. Numai că această febrilitate — pe care o simte aproape fiecare dintre cei peste 1.200.000 de locuitori ai săi — este deocamdată una de ordin arhitectural, semnificînd o întrecere care este în același timp o confruntare cu sine și cu modernizarea urbanistică. Orașul, în prezent un vast șantier, a și început să treacă printr-o fază de restructurare care va dura pînă în anul olimpic 1972. După aprecierile specialiștilor, vechea așezare bavareză — în legătură cu adesea — afirmă că nimeni nu poate spune a fi cunoscut Germania dacă nu a văzut Münchenul — se va transforma în patru ani mai mult decît înainte în secole. Aceasta pentru că organizarea Olimpiadei presupune nu numai ridicarea „orașelului olimpic”, în suburbia Oberwiesefeld, nu doar reamenajarea și înălțarea unor baze sportive cel puțin tot atît de moderne și favorabile recordurilor cum au fost acelea din Mexic. Sint necesare și o serie de modificări edilitare îndeosebi unele privitoare la circulația tot mai intensă de la an la an, care în zilele olimpice va stabili ea însăși un adevărat record. Toate acestea reprezintă un program uriaș care ridică felurite și complexe probleme arhitecturale și constructorilor. Cu atît mai mult cu cît oficialitățile municipale au inclus în proiectul de reconstrucție și modernizare al orașului condiția respectării tradiției, deviza fiind: „Münchenul trebuie să rămînă München”. Fără exagerare, se poate spune că la München — gazda celei de a XX-a ediții a jocurilor olimpice — performanțele urbanistice prefigurează strălucit performanțele sportive pe care le vor oferi, fără îndoială, mult așteptata confruntare jubiliară.

GEORGE ROTARU

VICTOR HOȘTIUC

ION ISTRATI

REPORTAJE

Pe valea
SebeșuluiȚARA
FAGILOR

De la Sebeș spre Oașa, drumul șerpuește, luând configurația riului din vale, al cărui curs îl urmează. Casele ce străjuiesc riul la început stau aliniate în dreapta și stînga lui. Apoi se risipesc cocoșindu-se pe cele mai înalte povârnișuri sau ascunzându-se în depresiuni, neacceptabile ochiului. De-abia în prag de iarnă, se vede câte un acoperiș cu șindrilă rotundă de după copacii ce și-au aruncat în vale ultimele brunze policrome. Ca și pe vremea străbunilor, se aude glas de talancă și tulnic, spărgînd liniștea văilor peste care, doar murmurul apei se desfată cu clinchet de cristal, aruncat în lunca albită de brumă. Aici, în această vale, își are împărăția păstrăvul ce coboară printre barajele de birne, tocmai din Valea Frumoasei, etalîndu-și în zburdălnicia lui solzii argintii, pictați cu puncte roșii și verzi.

Dintre brazii al căror verde albastru acoperă înălțimile, Mihail Sadoveanu făcea o notă cu totul aparte. Arcuindu-se el își apleca fruntea spre apa unui pîrîu, de unde asculta gîsul adîncurilor și culegea povești fantastice pe care le răspîdea în lume. În acest decor silvanic — muntele ține în brațe pădurea, ridicînd-o atît de sus încît nu-ți permite să observi decît cerul de deasupra capului. Doar o stîncă milenară botezată de strămoși „masa jidavului”, ignoră legile fizicii, sprijiniindu-se pe un picior subțire, dar cu cît se înalță mai sus, devine tot mai masivă, luînd forma unei nicovale răsturnate, al cărei centru de greutate este fixat undeva, în nori. La lumina palidă a lunii, umbrele brazilor aruncate peste stîncă, par sfinici la taină, înaintea unei bălăii hotărîtoare.

De pe creste țîșnesc izvoare rezezi, ducînd la vale tot ce înlînesc. Altele, după ce străpung inima muntelui, se aruncă direct în riu, formînd

Dar vremea innoirilor a pătruns și în aceste locuri. Mai întîi s-a zvonit că la cariera de piatră au venit mașini de-alea mari, cu gîtul lung, care se înfig în munte și-l dărîmă. Ciobanii le-au privit de la distanță. Copiii s-au urcat pe ele. Cînd mașinile au pornit, ei s-au speriat, dar apoi le-au îndrăgît. S-au dus și în pădure, unde au văzut că joagărul „de care țineau doi” a fost înlocuit cu fierăstrăul electric. Au îndrăgît aceste meșteșuguri noi și „au mers” la Sebeș și la Alba Iulia ca să le învețe.

Doar seara în drum spre Căpîlna se aude de departe glas sprinten de munteancă. Cu bundițe de oaie, cu baticuri viu colorate, cu fuste lungi, largi și ghete înalte, fetele se leagănă într-un dans, care le-au făcut cunoscute, pînă dincolo de hotarele țării. Alături, feciorii le privesc pe sub pălărie, și cu miinile prinse în pieptul bundițelor, le zimbesc ștregărește, pornind și ei să „horească” în speranța că în curînd o să se vorbească și de „dansul feciorilor” din Căpîlna.

Dar fiecare sat are specificul lui. Spre creasta muntelui, se spune că nu demult, oamenii din Sugag coborau în vale numai duminică și numai pentru a afla ce se mai întîmplă în lume. Acum, „valea” a devenit plină; copiii vin la școală. Insoșiți de părinți; tineretul coboară de trei ori pe săptămîină, pentru a lua parte la acțiunile căminului cultural, unde cîntă și dansează pînă tîrziu. Un bătrîn, văzîndu-ne că privim la „artiștii” ce se pregătesc cu atîta sîrg, intră în vorbă cu noi.

— Il vedeți? Dansează aproape în fiecare seară. Eu, în tinerețe jucam doar o dată pe lună, da ei tot pe mine mă cheamă, să-i învăț.

Ne-am despărțit de acești oameni veseli și prietenoși, reflectînd la trăinicia tradiției noastre.

O dată cu cele dinții albe noițe care fulgiau domol și calm peste lanțul stîncilor albastre, am fost sus, în Țara Dornelor cea cu fruntea înălțată deasupra norilor.

Era pe cînd cele din urmă frunzișuri de verde-pluș ale blînzilor țagi, ale dalbilor mesteceni, ale așchioaselor bugeturi și ale negrelor brădeturi urcate pe umerii bătrîni ai Carpaților celor de la miază-noapte, își despleteau părul lor roșu ca arama. Și era pe cînd din cătunele muntenești, risipite colo și colo ca mioarele pe culmi, se torceau, aburînd leneș în văzduhurile proaspete, fumurile întîiilor focuri aprinse în sobele caselor țărănești.

Am urcat sus, la 1450 de metri, pe creștetul cel pleșuv al Prislopului, dimineața. Pe ochii somnoroși ai orizonturilor mai stăruiau încă linzele de picle, iar zorii se deșteptau de boncălul dragăstos al cerbilor de pe virful Puzdrelor și de pe muntele Stîliu, care-și strigau la hatașuri căprioarele rătăcite în vale, la izvoarele dulci ale Viscului.

Era frig și, pe culmile teșite și pietnișe, adînc tăiate de pasul Prislopului, ningeă pașnic și sur, iar crengile brazilor se imbrăcau, molcom și imbelșugat, cu străie brumări de proaspătă zăpadă.

Nebănuît de frumoasă e Țara Dornelor, bogată țară a aurului verde!

Poate oi fi eu sentimental, dar mă împinșe cugetul să cred că parcă nicăieri altundeva ca peste aceste mîndre plaiuri nu am văzut alți codri mai făloși, guri de izvoare mai limpezi, din care să răsuflă nămoluri și acidul carbonic, plutași vajnici ca la Neagra Șarului și mineri ca la Dealul Rusului, gateriști ca la Floreni și Gura Negrei, femei și fete înalte, bălăi, ca pe la Liniștea de Jos și Dirmoxa, care merg torcînd din caere de pănură și

trudă cu pădurile, cu stîncile și cu apa, în fînețe și pe ogoare, scot zilnic dorneni sucul plin de dulceață al pitei lor de pe masă.

Într-o seară tîrzie și rece, cu cer plumburiu și bătut cu ținte de aprinse stele, veneam de la căminul cultural din Dorna Cîndreni, împreună cu un amic, deputat în consiliul popular raional.

Ca om din partea locului și care cunoaște problemele — îmi istorisii că în anii din urmă s-au construit școli noi în satele Smizi și Pîrîul Lat și cămine culturale la Sarul Dornei, Dorna Arini, la Coșna, la Oancea și la Ciocănești, că s-a electrificat comuna Cîrlibaba și că, între altele, s-a amenajat pentru prezentele și viitoarele importante exploatarea geologică, un drum nou, lung de 6 km., de la Gura Haitei la Căliman, la care populația muncitoare din Vatra Dornei a prestat voluntar 12507 zile de muncă cu brațele și 1095 zile de lucru cu atelajele.

Sînt realizări care ni se confirmă a doua zi și la primăria din Vatra Dornei, adăugînd că, tot prin larga mobilizare a locuitorilor orașului, s-a reparat și modernizat șoseaua națională de la Puciosu și Mestecăniș, drumul spre Broșteni, că în centrul orașului se înalță în continuare numeroase alte noi apartamente etc.

O, fermecătoare meleaguri cu obice străvechi, între care își plimbă argintul lor apele Sucevei ale Moldovei, Dornei și Moldoviței! Odinioară va fi făcut popas pe-aici, pe un drum prin dumbrava de pe munții Feredou ori de pe Șuhard, însuși Dragoș cel de demult!

Se va fi oprit la Tihuța, unde își avea sârmana ei colibă păstoriță căreia legenda îi spune Dorina, și pe care au ucis-o furii, aruncînd-o în vîltoarea apei ce azi se cheamă Dorna.

Călătorii, o dată, de la Vatra Dornei la Panaci, la Bradul strîmb și mai departe, spre Păltiniș, și luați aminte cum pe costișele învelite vara cu mol ca mătasea covoare de mînoasă iarbă, pe unde pasc vaci bune de doniță, cu clopoței la gît, și pe unde înfloresc al doilea rînd de delicate și galeșe brîndușe, plutesc în aer mirosuri cu gust de lapte, și de izmă creață. Zăboviți apoi și admirați fabrica de lactoză de dincolo de Roșca și gustați, cînd coboriți de pe dealul Boambei, de pe Călimănel și Bolătău, un bulz de caș la stîmbele vestite în aceste bucovinene cuprinsuri în țară.

Fiți, de asemenea, băgători de seamă cum pe pîrîul Chirileanu sar la lumină, din oglinda apei, păstrăvi suflați cu solzi cu colorituri de arginturi, cum umblă lirele și harsle în budanele cu lapte de la fabrica de șvaițer de lingă Băuca și Runcu.

Ascultați, așijderea, cum freacă vîntul valea Bucinișului de fierăstrăie electrice, cum merg lungiți în camioane și remorci stejari de pe pripoarele Mihăilețului, cum sună estival seara cavale pe virful Șarului și pe cel al Vulturului, cum mormăie în smeurișurile de pe Șerbu urșii și cum tulnicele de pe Pietrosul se înțeleg în grai cu cele care bucmă pe Delugan.

Stați la cuvînt mai pe-ndelete cu băieții de la Oiața, Nepoceni și de la Arșița, auziți cum molidvișurile de pe Bîrnărel dau piept cu crivățe și le înfruntă, cum strigă în horă nevestele și fetele și flăcăii din Sabasa, cum pierit-au descîntecele în cătune, luați aminte cum stihuri însăilează pionierii și marmora cu o cioplesc, la Gheorgheni, pietranii!

Cum duduie compresoarele la Dornisoara și la Poiana Stampei deslușiți, și veți înțelege că Țara Dornelor din zilele noastre, scoasă din anonimul de apoteoză socialistă a României noastre contemporane, are frumusețuri de vcrs, iar că oamenii, ca pretutindeni în țară, le înțeleg și le gustă, sporindu-le neconținut, cu bună purtare de grijă, cu iscusință și cu energie, izvorul și rostul.

cascade de o rară frumusețe. Dar valea Sebeșului, cu pereți de stînci, cu păduri ale căror virfuri străpung norii, este dominată de poiene minunate, în care, scăpate de asperitățile stîncilor, cete de căprioare se zben-guiesc în voie, sau savurează un fir din iarba întotdeauna fragedă.

Bogăția și frumusețea naturii nu le-a fost de folos dintotdeauna oamenilor din aceste locuri. Din tată în fiu, s-au moștenit două deprinderi: ciobănitul și tăietul în pădure. Primăvara, ciobanii urcau turmele sus, își ciopleau fluieri și împleau cu ele munții de dor. Iarna, se întorceau acasă și își arătau măiestria la cumetrii, fiindcă iarna erau sârbătoriți cei născuți în timpul anului. Sătul reținea doinele și cîntecele pe care le cînta pr māvara. Tăietorii din pădure lucrau mai mult iarna, iar vara își încarcău „ăruturile” cu șindrilă, donițe și ciubere, cutreierînd țara. Se întorceau acasă spre toamnă, cu grîu și mălai. Fiecare se descurca cum putea.

La capătul drumului, priveam luminile ce veneau dinspre cabană. Vîntul aducea pînă la noi miros de păstrăv prăjit și de cetină. În fața cabanei un grup de bărbați, sprijiniți în bețe de brad, vorbeau în șoaptă. Păreau îngrijorați, dar în același timp ochii lor scînteiau de bucurie. Am aflat de la ei că în valea Sebeșului, au început măsurătorile viitorului lac de acumulare și s-au stabilit dimensiunile noului baraj. Brazii vor petrece iernile friguroase în tovarășia stîlpilor metalici, iar sîrmele cenușii se vor turși prin pădure, pînă la casa cocoțată pe piscul cel mai înalt. Sebeșul sălbatic, tumultuos și rece, va fi zăgăzuit, iar pe marginea lui se vor amenaja noi centre turistice. Pe șerpărele de asfalt, oamenii din toate colțurile țării vor veni să audă cum sună tulnicul, cum joacă fetele în Căpîlna, sau vor admira începuturile Văii Frumoase, unde bradul răsturnat le va povesti despre transformările înnoitoare, al căror martor a fost.

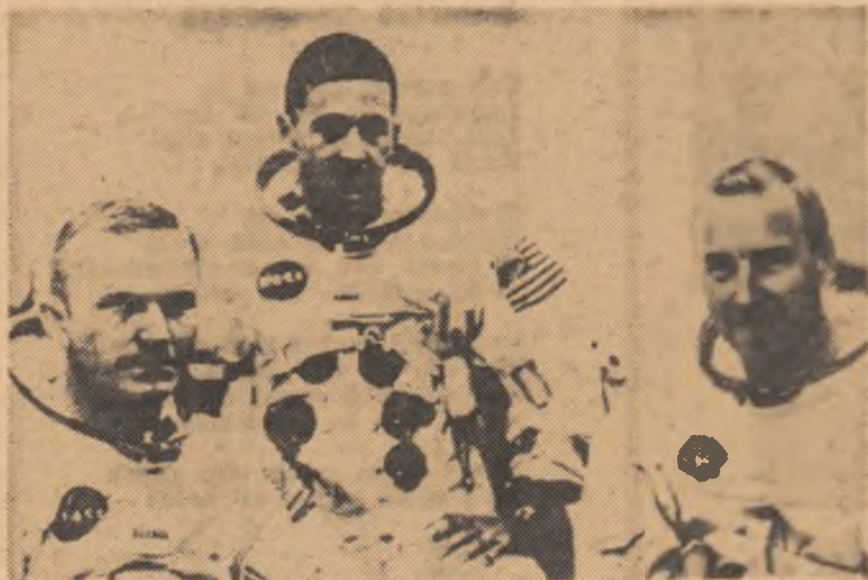
Alb și negru pe valea Bistriței.

Foto: Gh. VINȚILA

cîntă. Nicăieri ciobani ca la Ortoaia și sus, în poienele de la Piatra Tăieturii de pe Căliman și în cele de pe Bîrnar.

Din munca, deseori aprigă, la doborît, la retezat și la curmat molizi și frasini din cei mojdreni, la corhănit și stîpuit brazii la Coverca, la căpătuit tablele plutelor pe Dorna și la închis haiturile în deal, spre Grădinița, la fabricile de cherestea și în galeriile minelor, ori în modernele flotații ca Leșul Ursului — din toată această însuflețită

Experiența „Apollo”-8

Cei trei cosmonauți americani care au participat la epocalul zbor al lui „Apollo-8”: Frank Borman, William Anders și James Lovell

Luna — pe care poezii o numesc metaforic „regina nopții”, „glob de aur”, „vatră de jăratec”, dar pe care astronomii, acești cercetători asidui ai cerului, o definesc ca „satelit natural al Pământului” — a devenit în ultimii ani corpul ceresc despre care s-a discutat cel mai mult. Cum arată solul lunar? Care-i originea astrului nopții? Ce probleme ridică o debarcare a omului pe Lună? Iată doar câteva întrebări la care s-a încercat să se răspundă. Și pentru aceasta s-au făcut numeroase experiențe. Pe drumul dintre Pământ și Lună au început să circule numeroase vehicule cosmice. Semnalul l-au dat stațiile automate sovietice din seria Luna, după care au urmat cele din seria americană Surveyor.

În urma acestor experiențe, oamenii de știință au adunat în numai un deceniu mai multe date certe despre Lună decât în toate milenii anterioare. Și, totuși, pentru a se putea înfăptui visul de veacuri al omenirii: zborul pe Lună, era nevoie de noi experiențe care să demonstreze posibilitatea readucerii pe Pământ a navelor cosmice cu oameni la bord, trimise spre astrul nopții. Un prim pas important în această direcție s-a făcut în septembrie trecut, când stația automată sovietică „Zond-5” a înconjurat Luna și a revenit, pentru prima oară, pe planeta noastră. În noiembrie 1968,

stația automată sovietică „Zond-6” a repetat, pe o treaptă calitativ superioară, performanța realizată de „Zond-5”. Aceste două experiențe reușite au arătat că în zilele noastre, omul poate crea aparate în stare să ajungă la Lună, să o înconjoare și să se întoarcă din nou pe Pământ.

Pasul cel mai important, care inaugurează o nouă etapă în cucerirea Cosmosului, a fost făcut însă la 21 decembrie 1968, când nava cosmică americană „Apollo-8”, cu trei cosmonauți la bord, a pornit în lungul și periculosul drum spre Lună. Felul cum a decurs acest zbor, etapele lui principale sînt cunoscute astăzi de sute și sute de milioane de oameni de pe tot cuprinsul Pământului, care au urmărit la televizor, au auzit la radio sau au citit în presă palpabilele peripeții ale celor trei astronauti porniți în spațiul sideral pentru a descoperi o nouă lume.

Observațiile științifice făcute cu prilejul acestui zbor sînt deosebit de interesante. Astfel, pe cînd se aflau la o depărtare de peste 150 000 km de Pământ, cosmonauții au comunicat că de la acea distanță stelele sînt mai puțin vizibile decât de pe Pământ și că, spațiul din jurul Lunii era de un albastru diafan și nu negru, așa cum se credea pînă atunci. Luna are un aspect dezolant. Ea este aridă, tristă, avînd aspectul unui deșert și în nici un caz

nu seamănă cu muza care a inspirat atîtea generații de poeți de pe toate meridianele și paralelele globului. Craterele sînt rotunde, asemănătoare cu gropile făcute de meteoriți sau de proiectile. Munții sînt foarte înalți. Aceste observații confirmă, în bună măsură, pe cele făcute anterior cu ajutorul telescoapelor de pe Pământ, dar mai ales cu ajutorul sondelor lunare trimise de oamenii de știință sovietici și americani.

Ceea ce uimește, de asemenea, în această temerară expediție, este precizia cu care s-a desfășurat zborul pe întregul lui parcurs de la Pământ la Lună și înapoi pe Pământ. Totul a decurs în conformitate cu programul prestabilit. Aceasta ne arată uriașa dezvoltare la care au ajuns știința și tehnica contemporană, rod al strădaniei numeroaselor generații de cercetători, tehnicieni, savanți.

Experiența făcută cu nava spațială „Apollo-8” demonstrează, de asemenea, că nu este departe ziua cînd omul va pune piciorul pe Lună (după unii specialiști, lucrul acesta s-ar putea întîmpla chiar în lunile mai-ianie ale acestui an). Ea ne arată, în același timp, cît de inepuizabilă este puterea de creație a minții omenesti și că, visul omenirii de a pătrunde în Cosmos pînă la alte planete ale sistemului solar și de acolo mai departe, spre aștrii din alte galaxii, e pe deplin realizabil.

Importanța zborului cosmic efectuat de echipajul lui „Apollo-8” este recunoscută de întreaga omenire. Personalități de seamă ale vieții politice, șefi de state, oameni de știință au trimis în aceste zile președintelui Statelor Unite ale Americii telegrame de felicitare pentru remarcabile realizări înfăptuite cu nava spațială „Apollo-8”. În telegrama trimisă de tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar general al C.C. al P.C.R., președintele Consiliului de Stat al Republicii Socialiste România se arată: În numele poporului român și al meu personal, adresez călduroase felicitări Excelenței Voastre, cosmonautilor Frank Borman, James Lovell, William Anders, tuturor oamenilor de știință, tehnicienilor și muncitorilor americani care au contribuit la succesul zborului circular al cabinei spațiale „Apollo-8”, realizare remarcabilă pe calea cuceririi Cosmosului.

Pe lîngă rezultatele de interes științific, cei trei cosmonauți americani au stabilit și o serie de noi „recorduri cosmice”. Ei sînt primii oameni care au ieșit din sfera de atracție a Pământului, care au înconjurat Luna și au privit-o de la o distanță de numai 112 km. Pentru prima dată în istoria umanității, omul a putut contempla partea invizibilă a Lunii, evoluînd în sfera ei de atracție. În sfîrșit, au „călătorit” cu cea mai mare viteză atinsă vreodată de un vehicul cu echipaj uman la bord — peste 39 000 km pe oră.

GHEȚURILE ȘI OAMENII GROENLANDEI

La sfîrșitul secolului al X-lea, pe țărmul de sud al Groenlandei, debarca vikingul Erik Thowaldsen, denumit Roșcovanul, care fugea din Islanda pentru că săvîrșise o crimă. „El” a dat insulei denumirea de Groenlanda (Țară verde), deoarece considera că are darul să atragă oamenii.” — spune manuscrisul vechi „Islandingabok”. După Erik cel Roșcovan s-au îndreptat spre Groenlanda sute și apoi mii de normanzi. Astfel a început prima colonizare a insulei.

Se spune că de aici au pornit vikingii expedițiile către coasta nordică a continentului american, cu aproape cinci secole înainte ca Cristofor Columb să fi pus piciorul pe pămîntul Americii. Dar la începutul evului mediu normanzii au dispărut. Poate că au fost decimați de o epidemie groaznică, poate că au fost goniiți de eschimoși sau poate că vikingii n-au rezistat în lupta aspră cu natura. Enigma a rămas nedezlegată. Legătura cu insula a fost restabilită numai după mulți ani.

În Groenlanda mai dăinuie și acum multe din ruinele locuințelor normanzilor. Pe lîngă ele au apărut ferme singuratiche sau așezări mici. Locuitorii acestora se ocupă cu de toate. Prind pește și îl usucă pe stînci, vinează, dar, îndeosebi cresc oi — ocupație grea pentru condițiile naturale ale Groenlandei, unde crește puțină iarbă. În căutarea de hrană oile se împrăștie pe stîncile abrupte pe distanțe de zeci

de kilometri. Iarna trecută însă, asupra țăranilor groenlandezi s-a abătut o mare nenorocire. Din cauza gerurilor deosebit de aspre au pierit numeroase oi. Pe stîncile cenușii se văd și acum pete albe — pieile animalelor înghețate. Și acum mai culeg țăranii oile rătăcite prin munți și care mai sînt încă în viață.

La 1 iulie, vechile coroane groenlandeze pe care era reprezentat un urs alb, stăpînul zăpezilor polare, au fost înlocuite cu valuta daneză. Această măsură are și ea o semnificație. În Groenlanda nu mai există urși. Pe insulă au rămas puține animale sălbatice, și de aceea se iau măsuri împotriva exterminării lor. A fost interzisă și vînătoarea de balene, renumite cîndva, dar care au devenit acum o raritate; a fost, de asemenea, limitată vînătoarea de reni sălbatice și de tauri.

Totuși, o parte a populației Groenlandei se ocupă, ca și în timpurile străvechi, cu vînătoarea și blănaritul. Locul principal îl ocupă vînătoarea de foci care s-au păstrat în apele de coastă ale insulei, îndeosebi pe țărmul de nord-est. Intrucît articolele confecționate din piele de focă sînt la modă, cererea și prețurile lor pe piața mondială au crescut. Dar nu mai sînt vînate în aceleași proporții ca în trecut. Cu jumătate de secol în urmă, Groenlanda dădea 70 000 de foci pe an, în timp ce acum ea dă numai 15 000.

Vînătoarea se efectuează cu renumitele caiacuri groenlandeze. Aceste bărci deosebit de ușoare, care nu fac zgomot și alunecă cu viteza săgeții, se fac la comandă, după măsurile posesorului lor. Vînătoarea de pe aceste bărci este îndeletnicirea unor oameni iscușiți și cutezători. Este adevărat că această ocupație s-a modernizat intrucitva — groenlandezii ies adesea în larg cu bărci cu motor și numai acolo trec pe caiacuri, iar printre uneltele lor au apărut și puști.

Pește, oile, animalele sălbatice, — iată, cum s-ar spune, cei trei piloni ai economiei Groenlandei. Dar, după cum se vede, nici unul din ei nu a devenit încă un pilon în adevăratul sens al cuvîntului. În ce privește industria, în care, în ultimii ani, au fost investite multe fonduri, este încă slab dezvoltată; chiar și industria extractivă care există pe insulă de mai multă vreme. În subsolul Groenlandei se află

multe minerale utile: cositor, zinc, cărbune brun, marmură, grafit, uraniu. Dar la prelucrarea lor sînt ocupați numai cîteva sute de oameni. Nu este greu să poți aprecia proporțiile extracției. O mare însemnătate are numai criolitul — un mineral rar, folosit în producția de aluminiu. O parte din acesta se exportă în Danemarca, iar altă parte este achiziționată de concernele din S.U.A..

Dar Groenlanda continuă să uimească lumea cu noi descoperiri. Anul trecut, cînd pe țărmul de est a fost descoperit un uriaș zăcămint de molibden — cel de-al doilea ca mărime din lume — ea a pus în mișcare oamenii de afaceri din Occident. Prospectările se efectuează de firma daneză „Arktiks Minecompany”, ale cărei acțiuni însă se află în seifurile a două monopoluri americane. Acesta nu este însă primul caz cînd capitalul străin întinde mina spre comorile Groenlandei.

Groenlanda nu mai este o colonie

țională. Problema națională rămîne de fapt, nerezolvată. Groenlanda este o provincie daneză cu o auto-governare locală foarte limitată. Reformele trunciate nu au dat populației Groenlandei drepturi egale cu locuitorii Danemarcei. Trebuie arătat că un groenlandez care ar dori să fie ales în Landsraad (Consiliul Național) sau în consiliile districtuale nu-și poate prezenta candidatura fără o înregistrare prealabilă și, prin urmare, fără aprobarea administrației daneze.

Dezvoltarea economică a Groenlandei depinde, de asemenea, de Copenhaga, care hotărăște fondurile ce trebuie alocate insulei și scopurile în care trebuie folosite. Singurele fonduri de care Lansraadul poate dispune fără să dea socoteală sînt cele provenite din impozitele pentru desfacerea tutunului și a băuturilor spirituoase.

Groenlandezii sînt preocupați de numeroase probleme privind dezvoltarea economică a insulei, cum

ci o parte a statului danez. Astfel, după cum se afirmă la Copenhaga, problema colonială a fost rezolvată. Dar problema națională nu este încă soluționată. Groenlandezii au limba lor, modul lor de viață, cultura lor, care nu are afinități cu cultura daneză și, în sfîrșit, teritoriul lor se află la mii de kilometri de metropolă. Este și firesc de ce doresc locuitorii insulei să mențină și să dezvolte ființa lor na-

să se depășească caracterul instabil al economiei? Prin ce mijloace să se realizeze rentabilitatea întreprinderilor? Cum să se asigure ocupația pe întreg anul a populației? Consecințele perioadei coloniale sînt încă acute și se întîlnesc pretutindeni.

Aceasta este Groenlanda contemporană, cu necazurile ei primele și realizări, cu poporul ei minunat și demn de respect.

CASA LUI IANCU JIANU

Pe un tăpșan din sudul orașului Caracal se află casa lui Iancu Jianu. Aici a locuit renumitul haiduc, în zilele sale de răgaz. Ea este declarată monument de arhitectură.

După cum reiese din arhitectura construcției și din materialele folosite, casa a fost construită în a doua jumătate a secolului al XVIII-lea.

Clădirea, alcătuită din parter și etaj, este orientată cu fațada spre nord. Intrarea la parter se face printr-o ușă scundă, din stejar. Parterul este format dintr-o săliță și 3 încăperi, care au servit cîndva de bucătărie și cămări. Încăperile parterului au mici ferestre, în partea de nord. În partea de apus a clădirii se află pivnița a cărei intrare, cu ușă în formă de grătar, duce la girlițul ce coboară în opt trepte făcute din birne de stejar, în pivniță. În peretele răsăritean al pivniței se află firide, iar în cel sudic — două creneluri.

Etajul clădirii este format din trei camere spațioase și luminoase, care comunică una cu alta în circuit, și un cerdac larg și luminos, închis cu geamlic. Camerele au ferestre înalte, prevăzute cu zăbrele metalice. Erau camere de locuit. La etaj duce o scară în spirală, plasată la capul de răsărit al parterului. În trecut, accesul la etaj se făcea printr-o scară exterioară de lemn.

Casa prezintă câteva caracteristici arhitectonice proprii caselor fortificate din secolul al XVIII-lea: ziduri groase, firide și creneluri la pivniță, ferestre mici la parter. În partea de sud se afla un cîmp deschis și la 500 m. depărtare — o pădure de stejar din care se mai păstrează azi copaci izolați. În sudul casei s-au găsit în arătură, cu câțiva ani în urmă, mai multe fragmente de arme cu cremene, țevi de pistoale, trăgaciuri, minere,

care se află astăzi în colecțiile muzeului din Caracal.

La o distanță de 11 m., spre răsărit de casă, se află dependința, construcție scundă, cu prispă în față, care datează din aceeași perioadă. Dependința compusă din trei camere mici, care comunică între ele, a fost folosită de către oamenii de încredere ai lui Iancu Jianu. Urmașii lui Iancu în linie directă au locuit în casă pînă în anul 1945. Zinca, fiica lui, a murit în anul 1906, în vîrstă de 71 de ani. În anul 1958, casa a fost reconstruită și dată în folosință muzeului din Caracal. Colectivul muzeului a organizat secția memorială-etnografică a Muzeului orașenesc care a fost deschisă pentru public în anul 1959. La etajul clădirii, în vitrine și pe panouri, vizitatorii pot vedea numeroase piese muzeale, documente, fotografii, hărți, cărți cu însemnări marginale făcute de mina haiducului, tablouri, stampe și piese autentice ca: flinta, pistoale, hanger, doniță, călmară, prespapier, nisiparniță, cuțit ș.a., care au aparținut haiducului și unelte agricole sau obiecte de uz casnic folosite în familiile țărănești. Exponatele evocă în mod plastic și convingător viața și lupta lui Iancu Jianu și epoca istorică în care a trăit.

În spatele casei au fost amplasate cîteva obiecte etnografice de epocă: un bordel-locuință de la începutul sec. al XIX-lea, un pădul de nuiete și o fintină cu cumpănă, care înfățișează un aspect al vieții mizere a țărănilor pentru îmbunătățirea căreia a luptat Jianu.

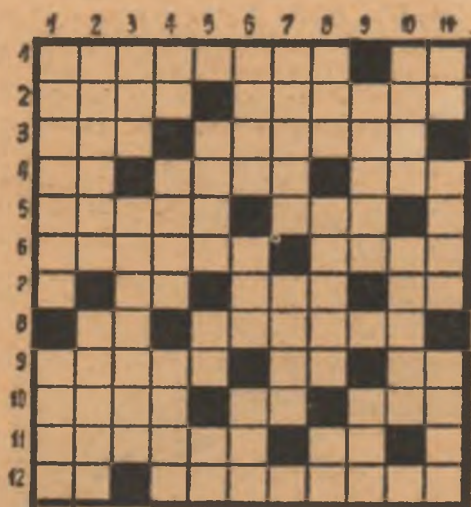
Casa Iancu Jianu din Caracal, a cărei istorie este legată de viața și lupta vestitului haiduc oltean, este un monument important, cercetat de numeroși vizitatori și turiști.

Prof. EM. BARBU

ORIZONTAL: 1. Fustă țesută în easă și împodobită cu flori sau motive naționale — Cămașă cu rîuri și altițe, specifică portului nostru popular 2. Pieptar țărănesc, care se încheie cu găitane, nasturi sau copci — Bumbac răsucit într-un singur fir și vopsit în diferite culori, cu care se cos înfloriturile pe cămăși, ștergare etc. 3. Cîntec de leagăn — Cîngători late, confecționate dintr-o țesătură de lînă sau de piele. 4. În vârful picioarelor! — Parte componentă a costumului național la femei, numită în Muntenia și Moldova pestelcă sau catrință, iar în Ardeal zadie sau păstură — Din nou. 5. Orașel în Turcia — La nivelul pămîntului. 6. Șireturi cu care se împodobesc ilicele, mintenele etc. (sing.) — Culme 7. Indemn nepolitic — Firele trase din acest metal dau eleganță și strălucire costumelor noastre populare — Posezi 8. Imperativul tăcerii — „Țara de dincolo de munți”, cu o bogată varietate a costumelor populare. 9. Compoziții muzicale pentru două voci sau instrumente — Argint — Barbu Marinescu. 10. Leagă brațele de trunchi (sing.) — Nota traducătorului — Teodor, între prieteni. 11. Stofă groasă din care se fac sumanele, cioarecii etc. — Notă muzicală. 12. Crestătura pe răbojul vremii — Șorțuri pe care le pun femeile din Moldova peste rochii.

VERTICAL: 1. Haine femeiești, s'rînse pe corp — În urmă. 2. Cusăturile de pe umerii Ților (sing.) — Haină lungă pînă la genunchi, asemănătoare cu zeghea și șuba. 3. Diminutiv feminin — Haină lungă mai jos de briu, împodobită cu găitane. 4. Rece! — Se poartă cu iie și catrință — Corp. 5. Dădăci — Ana Emilia — Notă muzicală. 6. Tarif oficial (od.) — Riu antic în Italia — Receptorul miresemelor. 7. Alegere — Plouat. 8. Insulă în Oceanul Pacific — Fota femeilor din Banat — Deodată! 9. Stînjenei — Scoarță de așternut pe

PORTUL NOSTRU POPULAR

jos. 10. Aicia (pop.) — Șiraguri de monede pe care femeile noastre le poartă adesea la gît. 11. Dinșii — Se emoționează! — Locuitori din partea Munților Apuseni, cu un port caracteristic.

Cuvinte rare: ATMAN, NART, NAR, ANU.

ADAM STOICA

FABULE

Sacul și acul

Sub șopron, luciosul ac
Împungea de zor un sac
Însă chiar din prima clipă
Sacul se trezi că țipă

Și răcnește foarte tare
(Fi'ndcă știți ce gură are!)
— Ce-mi faci, mă, ca un bezmetic?
— Îți articulez un petic!

— Tocmai pe-ăsta ți-ai găsit?
Nu vezi că nu-i potrivit?
— Eu îl văd destul de mare...
— Da, dar nu e la culoare

Și eu vreau, măcar din stradă,
Că-s cirpit să nu se vadă!

Morala

De se vede sau de nu se,
Petecul tot petec e.
În nădejdea că astupi,
Bine e... să nu te rupi!

STELIAN FILIP

Măceșul și trandafirul

Măceșul spuse unui trandafir:
— Mă uit la tine și grozav mă mir,
ba chiar mă indignez cumplit
văzîndu-te supus și umilit.
O! Ai uitat ce-i aia libertate!
Și sintem rude-apropiate! —
Tu bucuroș îl lași pe grădinar
Să te îndrume-n viață iar și iar...
Eu cresc cum vreau și cum îmi e pe plac,
în dreapta-n, stînga, — sus... e tot un drac!
— Cuvîntul „libertate” mi se pare
că-l înțelegem altfel fiecare...
Dar n-am de gînd să-ncep acum cu tine
discuții nesfîrșite... Pentru-oricine
poate să vadă și vrea mai ales,
un lucru-i lesne de-nteles:
de n-ar fi înțeleptul grădinar
să mă îndrume fără greș,
aș crește brambura și în zadar...
În loc de flori bogate,
cu purpură-n petale,
aș da doar floricele
fără miros și pale
ca orice tufă de măceș!

MIHNEA MOISESCU

ȘTIATI CA...

...cel mai vechi steag din lume este cel al Danemarcei, pe care locuitorii acestei țări îl folosesc încă din anul 1219, mult înainte ca în alte state să existe steaguri?

...în orașelul vest-german Hildesheim crește cel mai bătrîn trandafir din lume? El are respectabila vîrstă de 800 de ani, dar cu toate acestea înflorește în fiecare an de trei-patru ori.

...în Italia — țară cu o populație de aproximativ 51 de milioane de oameni — se fumează anual 66 milioane tone de tutun?

...cele mai mari turme de zimbri există în Uniunea Sovietică și Polonia?

...după unele calcule, în atmosferă există în permanență aproximativ 10 miliarde tone de vapori de apă, revenind, în medie, cîte 200 tone pe fiecare hectar al globului pămîntesc?

...prima linie de troleibuz din Europa e cea construită în 1911 în orașelul cehoslovac Ceske Budejovice?

...peste 75 la sută din medicamentele folosite în bolile cardiovasculare sint extrase din plante?

...în fiecare zi cad pe Pămînt 2.000 tone de praf fin rezultat din arderea în atmosfera terestră a meteoriților veniți din spațiul cosmic spre planeta noastră?

...cel mai lung pod din lume este cel de peste lacul Pontchartrain din Louisiana (S.U.A.) construit în 1956 și avînd o lungime de 39 km?

...în întreaga lume există în prezent circa 600.000 de farmacii?

...primele timbre poștale din lume au apărut în Anglia 1840?

...există căpușe care pot trăi 7 ani fără nici un fel de hrană?

...organismele vii (plante și animale) de pe suprafața Pămîntului conțin în total cam 6.000 de kilometri cubi de apă, ceea ce înseamnă de cinci ori mai mult decît există în toate cursurile de apă de pe glob?

LUMINI

MISĂTOARE

CA ÎN BASME

Trei vînători italieni au ochit o vulpe, trăgînd toți în ea aproape în același timp. Vulpea a căzut, iar vînătorii au ridicat-o și au pus-o în portbagajul automobilului. Cînd au ajuns acasă și au deschis portbagajul, spre marea lor surprindere, vulpea a sărit din loc și a dispărut. Nu se știe dacă ea a fost paralizată de zgomotul împușcăturilor sau dacă a simulat că a murit. Însă totul s-a petrecut ca în basmele multor poezii, în care deseori vulpea se prefăcea că e moartă.